

**Sakskart til møte i
Eldrerådet 13.03.2017**

—

Møtested: Galleriet, Schweigaardsgt. 4, Oslo
Møterom: 212
Møtedato: 13.03.2017
Tid: 10:00

Saksliste

Saksnr	Tittel
PS 3/17	Hvordan flest mulig mennesker med nedsatt funksjonsevne kan bruke ordinær kollektivtransport i Akershus
PS 4/17	Årsmelding for Akershus eldreråd år 2016

EVENTUELT

Gjennomgang av eldreforum 28. mars

Dato: 15.04.20167
Arkivref: 2014/23715-23

Saksnr	Utvalg	Møtedato
32/17	Fylkesting	27.03.2017
11/17	Hovedutvalg for samferdsel	15.03.2017
3/17	Eldrerådet	13.03.2017
2/17	Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne	13.03.2017

Hvordan gjøre kollektivtransporten tilgjengelig for flest mulig?

Forslag til vedtak

1. Akershus fylkeskommune skal utarbeide en strategi for å øke tilgjengelighet til kollektivtransporten for mennesker med nedsatt funksjonsevne.
2. Arbeidet skal skje i samråd med fylkeskommunale råd og aktuelle organisasjoner for å sikre en god brukermedvirkning.

Om saken

Fylkestinget vedtok i sak 5/16 i møte 15.02.16:

Det bes om en sak som belyser hvordan flest mulig mennesker med nedsatt funksjonsevne kan bruke ordinær kollektivtransport i Akershus.

Status i dag

Andelen som angir å ha en nedsatt funksjonsevne i befolkningen ligger på rundt 15 % (www.bufdir.no). Til tross for flere år med fokus på universell utforming i kollektivtransporten ser vi at denne andelen i mindre grad enn andre benytter kollektivtransport. For mange er det summen av utfordringer, reelle eller forventede, som gjør at de velger å ikke reise kollektivt. Dette kan for eksempel være problemer med å komme seg ombord, eller lite eller manglende informasjon (TØI- rapport 1433/2015). Spørsmål er hva fylkeskommunen i samarbeid med andre aktører kan gjøre for å øke denne andelen.

Ruter AS har sammen med Statens vegvesen (SVV) og Akershus KollektivTerminaler FKF (AKT) utarbeidet en statusrapport om universell utforming i kollektivtransporten på oppdrag fra fylkeskommunen. Rapporten fra 2016 (vedlegg 1) viser at lovhjemlede krav til universell utforming ivaretas ved oppgradering og nybygg og anskaffelser.

- Billetterings- og informasjonssystemet er under utvikling og det meste av bussmateriellet som benyttes i dag tilfredsstiller kravet til universell utforming.
- De største kollektivterminaler, Lillestrøm, Asker og Sandvika, er ferdig oppgradert, og de øvrige er under utbygging eller planlegging.

- Videre er det bevilget 16,4 mill. kr. til holdeplassoppgraderinger i 2017 og 40,4 mill. kr totalt i HP-perioden. Midlene brukes til mindre tiltak som ombygging av holdeplasser for å tilfredsstille krav til universell utforming og tilgjengelighet for alle, samt nye og utskifting av noen eldre leskur.

Rapporten viser at de største investeringene og arbeidet har til nå vært på fysisk tilrettelegging av materiell, terminaler/holdplasser, og på billetterings- og informasjonssystemer. Det har vært mindre fokus på andre typer tiltak som veiledning- og opplæring for å få økt bruk av tilbudene.

En reisekjede har mange ledd og mange aktører.

- Ansvar for infrastruktur fram til holdeplass er fordelt mellom de ulike kommunene i Akershus og SVV.
- Ansvar for holdeplasser er fordelt mellom SVV, AKT og Sporveien (T-banestasjonene).
- Informasjon før og under reisen, billettering og utforming av transportmiddelet er Ruters ansvarsområde.

Brudd i reisekjeden betyr at ett eller flere elementer i reisekjeden ikke er tilgjengelig. Når deler av en reise er utilgjengelig, kan hele reisen framstå som utilgjengelig. For å sikre at hele reisekjeden blir ivaretatt, må aktørenes innsats koordineres. Fylkeskommunen har derfor etablert et nettverk sammen med Ruter, SVV og AKT for «universell utforming av hele reisekjeden». Hensikten er at aktørene skal få felles og oppdatert kompetanse, dele erfaringer og samordne videre innsats.

Det er lagt til grunn i samferdselsplanen 2016-2025 at når kollektivtilbudet i regionen skal videreutvikles på en effektiv og strategisk måte, må man samtidig ivareta gode tjenester og tilgjengelighet for alle. I «tilgjengelighet for alle» ligger en målsetting om å få flest mulig mennesker til å benytte ordinær kollektivtransport. Arbeidet med bedre utforming og tilrettelegging i kollektivsammenheng omfatter alle, men vil ha spesiell betydning for en økende gruppe eldre og personer med nedsatt funksjonsevne. Med gode inkluderende fellesløsninger kan behovet for spesialløsninger, som for eksempel TT-ordningen, bli mindre enn i dag.

Vurderinger

På vei for å nå målet om «tilgjengelighet for alle» ser fylkesrådmannen flere utfordringer:

- spredte ansvarsforhold
- fragmentert regelverk
- at mennesker med nedsatt funksjonsevne ikke er en homogen gruppe, men har ulike behov og preferanser
- kryssende interesser mellom ulike samfunnsinteresser

Samtidig akselererer teknologi- og samfunnsutviklingen. Dette gir mange muligheter, men skaper også nye utfordringer.

Oppgradering av materiell, terminaler/holdplasser og billetterings- og informasjonssystemer har til nå vært satsningsområder for fylkeskommunen. Trinnfri atkomst, ledelinjer, tydelig

informasjon og oppgraderte holdeplasser har gjort at terskelen for å bruke kollektivtransport senkes. Men det er fortsatt mange med nedsatt funksjonsevne som velger å ikke reise kollektivt.

Nettverket har diskutert ulike tiltak som anses relevante for å få flere av disse til å reise kollektivt. Eksempler på dette er:

- Informasjon

Øke innsatsen på brukervennlig og tilpasset informasjon. For eksempel om tilgjengelighet eller hindringer på holdeplass/knutepunkt/terminal.

- Ledsager/veiledning

Se videre på ulike former for ledsagerordninger og/eller veiledningsservice på kollektivknutepunkt.

- Etablere hele reisekjeder

Prioritere en eller flere utvalgte reisekjeder, fremfor å gjennomføre tiltak i ett ledd i mange reisekjeder. Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus kan gi føringer.

- Mer kunnskap og forskning

Øke kunnskapen om ikke-brukere av kollektivtransporten og evaluering av tiltak for på denne måten å bedre finne gode løsninger.

Tiltakene er på ulike nivå, og spenner fra konkrete tilgjengelighetstiltak til større samarbeidsprosjekter og kompetanseheving. Fylkesrådmannen mener at i tillegg til å videreføre arbeidet som gjøres i dag, bør innsatsen nå også intensiveres på tiltak som i større grad sikrer en sammenhengende reisekjede, fra dør til dør. Videre bør det satses mer på holdningsarbeid, informasjons- og veiledningstiltak, kompetanse og kunnskap.

Dette krever prioritering og koordinering av tiltak. Fylkesrådmannen anbefaler derfor at det utarbeides en strategi for å øke tilgjengelighet til kollektivtransporten for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Strategien bør tydeliggjøre og avklare prioriterte mål, satsingsområder og virkemiddelbruk. Brukermedvirkning er sentralt, og arbeidet bør skje i samråd med fylkeskommunale råd og aktuelle organisasjoner.

Oslo, 15.2.17

Tron Bamrud
Fylkesrådmann

Saksbehandler: Nina Gjervik

Utrykte vedlegg

1 *Universell utforming i kollektivtransporten*. Et samarbeid mellom Statens vegvesen, Akershus kollektivterminaler og Ruter. Notat 1. desember 2016

Dato: 13.02.2017
Arkivref: 2017/2681-1

Saksnr	Utvalg	Møtedato
34/17	Fylkesting	27.03.2017
	Fylkesutvalg	20.03.2017
4/17	Eldrerådet	13.03.2017

Årsmelding for Akershus eldreråd år 2016

Innstilling

Fylkestinget tar eldrerådets årsmelding for 2016 til etterretning.

Saken gjelder

Redegjørelse for Akershus eldreråds arbeid i løpet av 2016. Etter eldrerådsloven skal fylkeseldrerådet hvert år legge fram en årsmelding for fylkestinget. Årsmeldingen legges fram til orientering.

Redegjørelse

Denne valgperiodens eldreråd ble oppnevnt av fylkestinget den 19.10.2015. Eldrerådet har fem medlemmer. Tre personer fra interesseorganisasjoner, (en representant fra Fagforbundets pensjonistutvalg i Akershus, en fra Forsvarets seniorforbund og en representant fra Pensjonistforbundet. To medlemmer er oppnevnt fra de politiske partiene representert i fylkestinget. I denne perioden fra Høyre og Arbeiderpartiet. Eldrerådet konstituerte seg selv i møte 02.11.2015 (med hjemmel i eldrerådsloven), og valgte Turid Mari-Anne Jenssen (Fagforbundet, Akershus) som leder og Jan Bye Iversen (Forsvarets seniorforbund, Akershus) som nestleder. Utvalgssekretariatet har siden høsten 2014 hatt sekretariatsansvaret for eldrerådet.

Eldrerådet har i løpet av 2016 hatt:

- åtte utvalgsmøter
- arrangert Akershus eldreforum 2016 (et seminar eller møteplass mellom de kommunale eldrerådene i fylket og fylkeseldrerådet)
- deltatt på Landskonferansen for fylkeseldreråd på Lillehammer
- deltatt på seminarer i regi av Buskerud eldreråd og seminar om universell utforming av kollektivtrafikken.

Eldrerådet vedtok i sitt første møte å igangsette et arbeid med et handlingsprogram for perioden 2015 – 2019. Handlingsprogrammet ble sluttbehandlet i eldrerådsmøtet 30. mai 2016 og lagt

fram som sak for fylkestinget i møte 12. september 2016. Handlingsprogrammet viser hva som etter Akershus eldreråds oppfatning er viktige politiske utfordringer og saker for eldre i Akershus. I handlingsprogrammet er hovedfokus «eldres representasjon og deltakelse i samfunnet». Eldrerådet har som mål å bruke sitt mandat som rådgivende organ for fylkestinget til å virkeliggjøre sitt handlingsprogram, ved å tydeliggjøre konsekvenser, behov og interesser for eldre i sine uttalelser.

Eldrerådet har i løpet av året gitt mange uttalelser eller innspill til fylkestinget. Det vises til nærmere redegjørelse i vedlegget.

Oslo, 02.03.2017

Tron Bamrud
fylkesrådmann

Saksbehandler: Stein-Owe Hansen

Vedlagt: Akershus eldreråds årsmelding for 2016

Akershus eldreråds årsrapport

For året 2016

Innhold

1	Eldrerådets sammensetning	4
2	Mandat for eldrerådets arbeid	4
3	Eldrerådets møter og deltakelse 2015 - 2016	5
4	Eldrerådets handlingsprogram for 2015 - 2019	5
5	Saker drøftet, initiert og behandlet gjennom året	6
6	Akershus eldreforum 2016 – tema folkehelse	11
7	Seminar for fylkesrådssekretærer	11
8	Regnskap 2015/2016	11

1 Eldrerådets sammensetning

Akershus eldreråd for perioden 2015-2019, ble oppnevnt av fylkestinget den 19.10.2015. Eldrerådet har fem medlemmer. Tre personer fra interesseorganisasjoner, (en representant fra Fagforbundets pensjonistutvalg i Akershus, en fra Forsvarets seniorforbund og en representant fra Pensjonistforbundet. To medlemmer er oppnevnt fra de politiske partiene representert i fylkestinget. I denne perioden fra Høyre og Arbeiderpartiet.

Eldrerådet konstituerte seg selv i møte 02.11.2015, og valgte Turid Mari-Anne Jenssen som leder og Jan Bye Iversen som nestleder.

Medlemmer	Personlige varamedlemmer
Turid Mari-Anne Jenssen (leder), Fagforbundet	Åse Pettersen, Fagforbundet
Jan Bye Iversen (nestleder) Forsvarets seniorforbund	Tor Ulf Bygmester, Forsvarets seniorforbund
Hilde Aanerud , Pensjonistforbundet	John Granly, Pensjonistforbundet
Kari Aalerud, Arbeiderpartiet	Jan Johan Sandal, Arbeiderpartiet
Jon Schønning Lie, Høyre	Kirsti Birkeland, Høyre

Utvalgssekretariatet har hatt ansvaret for Eldrerådet siden høsten 2014. Enhetsleder Ole Kjendlie har oppgaven som fylkesrådmannens representant i møtene. Marianne Straume har vært fag-/ og møtesekretær fra konstituerende møte til og med møtet 29.08.16. Stein-Owe Hansen har overtatt oppgaven midlertidig, inntil ny fagsekretær er på plass.

2 Mandat for eldrerådets arbeid

Eldrerådsloven § 7 gir eldrerådet et mandat for arbeidet:

«Eldrerådet er eit rådgjevande organ for fylkeskommunen. Alle saksdokumenta skal leggjast fram for rådet i god tid før fylkestinget handsamar sakene. Eldrerådet skal ha til handsaming alle saker som gjeld levekåra for eldre. Eldrerådet kan sjølv ta opp saker som vedkjem eldre i fylket. Protokollen frå rådsmøtet skal fylgje saksdokumenta til dei fylkeskommunale organ som tek endeleg avgjerd i saka».

Fylkeskommunen ved rådmannen er dermed pliktig til å legge fram alle saker som berører eldres levekår for eldrerådet, før sakene legges fram for fylkestinget, eller fylkestingets organer, til uttalelse og vedtak.

3 Eldrerådets møter og deltakelse 2015 - 2016

Denne årsrapporten omfatter Akershus eldreråds faglige og politiske engasjement fra oppnevningen den 19.10.2015. Eldrerådet hadde to møter i 2015, og har i løpet av 2016 hatt åtte møter.

Folkevalgtopplæring ble lagt til eldrerådets første to møter, 30.11.15 og 1.2.16. Den 12.5 arrangerte Akershus eldreråd den årlige møteplassen Akershus eldreforum for alle eldreråd i Akershus, med tema «Folkehelse». I slutten av mai 2016 deltok Akershus eldreråd på Landskonferansen for fylkeseldreråd på Lillehammer, arrangert av Oppland fylkes eldreråd. Tema for landskonferansen var velferdsteknologi. Tre av eldrerådets medlemmer deltok i på konferanse om universell utforming i regional og lokal kollektivtransport 24 - 25.5.16 på Hamar. Leder av eldrerådet deltok på eldrerådskonferanse på Kongsberg 29.-30.9.

4 Eldrerådets handlingsprogram for 2015 - 2019

Eldrerådet vedtok i sitt konstituerende møte 2. november 2015 å igangsette arbeidet med handlingsprogrammet for perioden 2015 – 2019. Eldrerådet sluttbehandlet handlingsprogrammet i møte den 30. mai 2016. Handlingsprogrammet er inndelt i følgende hovedkapitler:

1. Eldrerådets mandat
2. Synliggjøring av eldrerådet
3. Eldrerådets representasjon
4. Universell utforming
5. Møteplasser for læring og kultur
6. Livslang læring eller utenforskap?

Eldrerådets handlingsprogram skal først og fremst være styrende for eldrerådets arbeid i perioden, men det formidler også eldrerådets syn på hva som er viktige politiske utfordringer og saker for eldre i Akershus. Slik sett kan også handlingsprogrammet være opplysende for fylkestingets medlemmer, og til inspirasjon for tettere samhandling med de kommunale eldrerådene i fylket.

Fra høsten 2016 har eldrerådet arbeidet med avklaring av strategier og konkretisering av tiltak for oppfølging av handlingsprogrammet. Noen av eldrerådets mål ligger utenfor Akershus eldreråds handlingsrom, og må søkes gjennomført gjennom et nasjonalt engasjement, mens andre ligger innenfor eldrerådets mandat som rådgivende organ for fylkestinget. Gjennom et aktivt engasjement i de sakene eldrerådet har til uttalelse, vil eldrerådet søke å tydeliggjøre konsekvenser for eldre, behov og interesser.

Det vises til rapport nedenunder om eldrerådets innspill til fylkestinget. Utover dette vil eldrerådet bruke sin rett til å fremme saker på egen hånd.

5 Saker drøftet, initiert og behandlet gjennom året

Akershus eldreråd har i perioden behandlet følgende saker:

- Konstituering av rådet med valg av leder og nestleder
- Årsbudsjett 2016 og økonomiplan 2016-2019
- Politisk møteplan for 2016
- Handlingsprogram samferdsel 2016 - 2019
- Akershusstatistikk 2/2015 Tall og fakta om Akershus - del 1
- Høringssvar - forslag til felles likestillings- og diskrimineringslov
- Fylkeseldrerådet - Handlingsprogram 2015-2019
- Akershus eldreforum 2016 - oppstart av arbeid med seminaret
- Forslag til ny forskrift for transporttjeneste for funksjonshemmede i Akershus
- Akershusstatistikk 2/2016 - Tall og fakta om Akershus del 2
- Ny kulturplan for Akershus - høringsutkast
- Fylkeskommunens årsrapport og regnskap 2015
- Høringssvar - Råd i kommuner og fylkeskommuner for ungdom, eldre og personer med funksjonsnedsettelse
- Høringssvar - Regional plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i Akershus 2016 - 2030
- Nasjonal Transportplan 2018 - 2029. Høringsinnspill til transportetatens grunnlagsdokument
- Ruters strategiske kollektivtransportplan M2016
- Forslag til regional planstrategi 2017- 2020, offentlig ettersyn
- 10-årig økonomisk framtidsscenario for Akershus fylkeskommune
- Inntektsrammer og strategier for ØP 2017-2020
- Høring om nye oppgaver til større kommuner
- Regionreform
- Innspill til rapport om fremtidig finansiering og drift av kollektivtransport
- Rapport om grunnlag for en helhetlig parkeringspolitikk
- Midlertidig tidsdifferensierte bompengetakster på dager med fare for høy luftforurensning i Oslo
- Ny forskrift for transporttjenesten for funksjonshemmede i Akershus
- Frivillighet i Akershus – perspektiver og utfordringer
- Befolkningsprognoser for Akershus 2016 – 2031
- Årsbudsjett 2017 og ØP 2017 – 2020
- Status og utfordringer i tannhelsetjenesten 2016

- Tilskudds fordeling for den kulturelle spaserstokk 2016/17
- Handlingsprogram for samferdsel i Akershus 2017 – 2020
- Vedtak for regional plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i Akershus 2016 – 2030.

Følgende innspill ble gitt fylkestinget av de saker fylkesrådmannen framla til behandling:

Møte	Sak	Eldrerådets vedtak:
30.11.2015	Handlingsprogram samferdsel 2016-2019	Eldrerådet støttet fylkesrådmannens innstilling i 3 punkter og kom med to tilleggforslag: • Samferdselsplanen må i større grad ivareta myke trafikanter i forhold til utfordringer syklister kan skape på fortau, gangveier og fotgjengeroverganger. Spesielt bør det sees på forhold knyttet til bruk av segways, enhjulinger og ulike typer rullebrett. Bruk av slikt utstyr kan bidra til vanskeligere forhold for eldre og funksjonshemmede. • Innfartsparkering for eldre og funksjonshemmede må prioriteres høyere, når man ser at innfartsparkeringene er overfylte.
	Høringssvar - forslag til felles likestillings- og diskrimineringslov	Eldrerådet støttet fylkesrådmannens innstilling pkt. 1-9., og fremmet et endringsforslag til pkt. 10 og samt et tilleggspunkt nr 11. Endring: 10 a) Eldrerådet er skeptiske til at likestillings- og diskrimineringsnemnda skal gis myndighet til å håndheve saker om seksuell trakassering overfor eldre og funksjonshemmede. 10 b) Seksuell trakassering av eldre og funksjonshemmede er et problem både hjemme og på institusjon. Derfor bør slike saker behandles av rettsapparatet. Nytt punkt 11: Eldrerådet vil anmode om at begrepet «aldersdiskriminering» blir vektlagt i det videre arbeidet innenfor likestillings- og

		diskrimineringsproblematikken i tillegg til det som alt er omtalt i arbeidsmiljøloven.
1.02.2016	Forslag til ny forskrift for transporttjeneste for funksjons-hemmede i Akershus	Eldrerådet tok fylkesrådmannens innstilling til orientering og bad videre om at fylkestinget fremlegger forslag til ordninger for unge/ynge funksjonshemmede som mister flere av sine transporttilbud. En endring av forskriften må ikke føre til isolasjon av brukere. Eldrerådet anbefalte videre at innstillingens pkt. 6 C strykes da det er aldersdiskriminerende.
	Ny kulturplan for Akershus - høringsutkast	Eldrerådet bad fylkestinget om også å ivareta eldres interesser i kulturplanen. Eldre er en voksende ressurs som skal utnyttes. Kulturplanen for øvrig ble tatt til orientering.
	Hørings svar - Råd i kommuner og fylkeskommuner for ungdom, eldre og personer med funksjonsnedsettelse	Eldrerådet tok hørings svaret til orientering og fremmet forslag om følgende tilleggs punkt i innstillingen: <i>«Det foreslås at medlemmene fra pensjonistorganisasjonene skal være fylt 60 år».</i>
30.05.2016	Høringsforslag - Regional plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i Akershus 2016 - 2030	Eldrerådet tok saken til orientering og fremmet følgende tilleggsforslag: Akershus eldreråd mener at tilrettelegging av uteområder for bevegelseshemmede skal kunne ivaretas både for unge og eldre brukere. Alle brukergrupper, også eldre, forutsettes ivaretatt innenfor gjeldende regelverk på alle nye opparbeidede områder. Vi forutsetter at Norsk Standards anbefalinger for økt tilgjengelighet vil bli fulgt. Det gjelder også på områder der universell utforming ikke kan oppnås
	Ruters strategiske kollektivtransportplan M2016	Eldrerådet tok saken til orientering, og fremmet følgende tilleggsforslag til innstillingen: Kravet til effektivitet og høyere hastigheter kan bety dårligere tilgjengelighet for eldre og bevegelseshemmede. Sikkerheten om bord på offentlige kommunikasjonsmidler må ivareta for eldre passasjerer. Trygghet om bord og nok sitteplasser vil bli vesentlig dersom bestillingstransporten skal kunne avlaste TT-

		ordningen for dem som kan bruke offentlig transport. Elektroniske billettløsninger er ikke et egnet system for de fleste av dagens eldre passasjerer.
	Forslag til regional planstrategi 2017-2020 til offentlig ettersyn 10-årig økonomisk framtidsscenario for Akershus fylkeskommune	Eldrerådet tok saken til orientering og fremmet følgende tilleggsforslag: I oppfølging av alle de regionale planene må elementer om inkludering og diskriminering inn. I Norge er det forbudt å diskriminere på grunn av kjønn, seksuell legning, etnisitet, funksjonshemming eller livssyn. Men det er tillatt å diskriminere på grunn av alder, med unntak av ansettelser i arbeidslivet. Internasjonalt er det et sterkt press for at eldre skal få ekstra beskyttelse gjennom en FN-konvensjon. Det finnes en rekke eksempler på at eldre blir diskriminert på grunn av alder, men fordi det ikke blir rapportert er det mye skjult diskriminering.
29.08.2016	Frivillighet i Akershus – perspektiver og utfordringer	Saken ble tatt til orientering, med følgende merknader: - Verdien av frivillighet som utføres av eldre, bør komme tydelig fram i frivillighetsmeldingen. - Mye frivillig arbeid utføres av pensjonister der tilhørende organisasjoner bør lønnes for innsatsen. - Hvordan bidrag til seniorenas frivillige innsats kan kanaliseres, bør også diskuteres i meldingen.
7.11.2016	Årsbudsjett 2017 og ØP 2017-2020	Eldrerådet tar årsbudsjettet for 2017 og økonomiplanen for 2017-20 til orientering med følgende uttalelse: - Eldrerådet anmoder fylkestinget om å ivareta eldre og bevegelseshemmede om bord på offentlige transportmidler. I forbindelse med svekkelsen av transporttjenester for funksjonshemmede i Akershus vil flere eldre og funksjonshemmede bli henvist til offentlige kommunikasjonsmidler. Mange av disse vil reise med hjelpemidler som rullestoler og gåstoler, og flere av disse brukerne vil få bruk for hjelp av betjeningen.

		Redusert selvhjelpenhet vil stille større krav til betjeningen om bord på transportmidlene. Dette kan bli særlig aktuelt i forbindelse med omstigning mellom transportmidler. - Eldrerådet anmoder fylkestinget om å henstille til Ruter AS om å få på plass et universelt tilpasset og brukervennlig billettsystem. - Eldrerådet anmoder fylkestinget om å utarbeide retningslinjer rundt tilskuddene til den kulturelle spaserstokken. Tilskuddene må øke i takt med prisstigningen, og det må tas hensyn til befolkningsveksten. Siden tilskuddene nå er innlemmet i kommunenes rammetilskudd, mener eldrerådet det er viktig med et regelverk som ivaretar den opprinnelige hensikten med tilskuddet.
5.12.2016	Vedtak om regional plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv i Akershus 2016 - 2030	Eldrerådet tar saken til orientering med følgende merknad: Eldrerådet er misfornøyd med at eldre ikke er blant planens målgrupper. I stedet skal eldre ses på som en ressurs som skal tilrettelegge for andres aktiviteter. Kommuner har sett behovet for å aktivisere eldre på institusjoner, og at jevnlig fysisk aktivitet bedrer Eldres helse. Å ikke være blant planens prioriterte målgrupper, står derfor ikke i forhold til kommuners satsing på eldre. Vi opprettholder derfor eldrerådets høringsforslag til sak 6/16, eldrerådets møte 30/5-16: <i>«Akershus eldreråd mener at tilrettelegging av uteområder for bevegelseshemmede skal kunne ivaretas både for unge og eldre brukere. Alle brukergrupper, også eldre, forutsettes ivaretatt innenfor gjeldende regelverk på alle nye opparbeidede områder. Vi forutsetter at Norsk Standards anbefalinger for økt tilgjengelighet vil bli fulgt. Det gjelder også på områder der universell utforming ikke kan oppnås».</i>

6 Akershus eldreforum 2016 – tema folkehelse

Akershus eldreforum er en møteplass for eldrerådene i fylket, med aktuelle innlegg og en åpen post for å ta opp egne spørsmål og saker til intern drøfting eldrerådene i mellom. Akershus eldreforum 2016 ble avviklet torsdag 12. mai., folkehelse som overordnet tema. Det var 80 påmeldte, hvorav 70 stilte på arrangementet.

I programmet ble temaet folkehelse belyst og drøftet på mange måter. Innlederne tok for seg tema som er relevant for eldre i dag. Fra nylig pensjonerte til de eldste blant oss. Inger Johanne Strand, folkehelsekoordinator AFK, redegjorde for folkehelsebegrepet og fylkeskommunens ansvarsområde. Rigmor Moe fra tannhelsetjenesten i AFK fortalte om tilbud og utfordringer for. I sitt innlegg om Pensjonistlivet før og nå, la Yngve Hågensen trykk på at man må engasjere seg og si i fra dersom man vil bli hørt. Bærum kommune, representert ved Anne Berit Fossberg, delte sine erfaringer med velferdsteknologi. I likhet med Samhandlingsreformen, ved Sigrid Askum fra KS, var dette tema som engasjerte salen i særlig grad. Kirsten Koht, leder av Asker eldreråd, snakket varmt om frivillighet og viktigheten av å gjøre pensjonisttilværelsen betydningsfull. Til slutt ble det reist et spørsmål om Aldersdiskriminering i valg av meddommere og lagrettsmedlemmer, av Marianne Øen, leder for Frogn eldreråd.

7 Seminar for fylkesrådssekretærer

Den årlige nettverkssamlingen for fylkeseldrerådssekretærer ble avviklet 1.- 2. september i Tromsø. Dette året hadde arrangøren i tillegg også invitert sekretærer fra rådene for mennesker med nedsatt funksjonsevne og ungdomsrådene. Programmet ble lagt opp slik at temaene ble mest mulig felles for alle rådssekretærer. Drøfting og samtale viste at både saksområder og problemstillinger i stor grad var de samme uavhengig av rådstype. Foreløpig er det ingen fylker som har eller vurderer et felles råd for eldre, funksjonshemmede og unge, slik loven nå åpner opp for.

8 Regnskap 2015/2016

Medlemmene i eldrerådet får møte- og reisegodtgjørelse på linje med andre politikere. Dette dekkes over budsjettet til politiske utvalg. Aktivitetsmidler til eldrerådet, som tidligere lå i budsjettet til Avdeling for kultur, frivillighet og folkehelse, er overført til budsjett for politiske utvalg. Deltakelse på den årlige landskonferansen for fylkeseldrerådene, kostnader ved arrangering av Akershus eldreforum og deltakelse på eldrerådsrelevante seminarer mv, blir dekket over disse aktivitetsmidlene. Lønnsutgifter til sekretariatet er påløpt de respektive avdelinger for fagsekretær og møtesekretær. Resterende midler fra 2016 overføres til 2017 og planlegges benyttet til studietur for eldrerådet.

Akershus eldreråds årsmelding har vært til drøfting i eldrerådet i møte 30.01.2017, og ble lagt fram til sluttbehandling i eldrerådets møte mandag 13. mars 2017.

Oslo, den 13. mars 2017

Turid Mari-Anne Jenssen
eldrerådsleder

Jan Bye Iversen
nestleder

Hilde Aanerud
medlem

Kari Aalerud
medlem

Jon Schøning Lie
medlem

Stein-Owe Hansen
fagsekretær